

**ALERGÉNOVÁ
IMUNOTERAPIA:
Ako alergiu
vyliečiť,
nielen liečiť?**

**Neberte naľahko
PROBLÉM
ŤAŽKÝCH NÔH!**

**Minister
zdravotníctva SR
Michal Palkovič:**
*„Je v záujme poisťovní
aj nás všetkých, aby sme
chorobám predchádzali.“*

TÉMA VAKCINÁCIA

Potrebujeme zlepšiť informovanosť

O IMUNIZÁCII

NIEKTORÉ VYBRANÉ OCHORENIA

a očkovanie proti nim

PREVENCIU SA VYHNETE

OCHORENIAM PRENÁŠANÝM

KLIEŠŤAMI

MUDr.
**ELENA
PROKOPOVÁ**

*„Neradila by som rodičom
spoliehať sa na to,
že keď dieťa ochorenie
prekoná, bude
v budúcnosti
chránené.“*

Celoživotná imunizácia

Niekoľko zdravotných kríz v posledných rokoch poukázalo na dôležitosť inovácií v oblasti vakcín a ich dostupnosti pre ľudí v každej fáze života. Nemôžeme mať jedno bez druhého, lebo zdravšia budúcnosť znamená posilnenie celého ekosystému vakcín práve dnes.

Inovácie vo výskume a vývoji vakcín môžu priniesť riešenia zdravotných problémov, ktorým čelíme dnes, ako aj tých, s ktorými sa môžeme stretnúť v budúcnosti. Podpora inovácií vakcín je zásadným krokom k zdravšej Európe.

ZDRAVOTNÉ BENEFITY PRE KAŽDÉHO

Pretože očkovanie proti odvrátiteľným chorobám prináša zdravotné benefity pre každého. Môžeme sa poučiť z úspešných programov očkovania detí a implementovať politiky imunizácie dospelých v celej Európe a chrániť tak zdravie ľudí v každej fáze ich života. Posun v myslení smerom k celoživotnej imunizácii naprieč ekosystémom vakcín by pomohol zabezpečiť ochranu najmä staršej populácie dospelých. Ak sa chceme vyrovnáť s ochoreniami, ktoré ohrozujú zdravie populácie, musíme zabezpečiť viacero úrovní: od dostupnosti inovatívnych technológií vakcín až po schopnosť ich nasadenia pre cieľovú populáciu, aby sa dosiahol spravodlivý prístup.

Keďže na dosiahnutie cieľov Imunizačnej agendy 2030 zostáva už len necelých osem rokov, osvojenie si celoživotného prístupu k očkovaniu je kľúčové. Miera zaočkovanosťi dospelých je však nízka a rutinná miera očkovania v detstve klesá. Naliehavo preto potrebujeme posun smerom k celoživotnej imunizácii.

VČASNÝ A SPRAVODLIVÝ PRÍSTUP K INOVATÍVNYM VAKCÍNAM

Je Európa pripravená poskytnúť včasný a spravodlivý prístup k inovatívnym vakcínam? Efektívne a včasné dodávanie vakcín na odvrátiteľné choroby sa ukázalo ako kritické pre systémy zdravotnej starostlivosti. Avšak obrovská

ZLEPŠENÍM PRÍSTUPU K NOVÝM VAKCÍNAM V EURÓPE MÔŽEME:

- skrátiť čas na boj proti nerovnostiam v prístupe;
- podporiť posun smerom k celoživotnej imunizácii;
- zlepšiť dôveru v očkovanie
- podporovať odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti.

Imunizačná agenda 2030 stanovuje ambicióznou, zastrešujúcu globálnu víziu a stratégiu pre vakcín a imunizáciu na desaťročie 2021 až 2030. Vychádza zo získaných skúseností, uznáva pretrvávajúce a nové výzvy, ktoré predstavujú infekčné choroby, a využíva nové príležitosti na riešenie týchto výziev. Staví imunizáciu do pozície kľúčového prispievateľa k základnému právu ľudí na dosiahnutie čo najvyššieho fyzického a duševného zdravia a tiež ako investíciu do budúcnosti, ktorá vytvára zdravší, bezpečnejší a prosperujúcejší svet pre všetkých. Cieľom IA2030 je zabezpečiť, aby sme udržali ťažko dosiahnuté úspechy v oblasti prevencie infekčných ochorení a aby sme dosiahli viac – aby nikto nezaostával v žiadnej situácii ani v žiadnom štádiu života.

jazyková rôznorodosť obalov a letákov v dôsledku špecifických balení pre jednotlivé krajiny EÚ/EHP môže výrazne znížiť efektívnosť dodávateľských reťaz-

cov a obmedziť reakciu na nedostatok vakcín v prípade náhleho prepuknutia chorôb, ktorým sa dá predchádzať očkovaním.

Zložitá cesta vakcín od autorizácie až po prístup k pacientom pozostáva z mnohých krokov. Sú zväčša odlišné ako tie, bežne potrebné pre iné lieky. Trvá viac ako šesť rokov, kým sa novoschválená vakcína dostane k ľuďom v tretine krajín EÚ. Na vyriešenie tohto problému by sa cesty vstupu vakcín na trh mali stať včasnejšími, inkluzívnejšími, konzistentnejšími a transparentnejšími. Ako to v Európskej únii funguje dnes? Existujú tri odlišné prvky balenia vakcín a jednotlivé vakcíny sa líšia vo svojich komponentoch. Podľa právnych predpisov EÚ musia byť informácie na obaloch vakcín až v 24 úradných jazykoch, pričom niektoré krajiny majú až tri úradné jazyky. Okrem toho môžu členské štáty vyžadovať, aby sa na vonkajšom obale uvádzali informácie špecifické pre danú krajinu.

A AKÉ SÚ DÔSLEDKY?

1. Malé objemy vakcín

Rôznorodosť požiadaviek na balenie a letáky medzi členskými štátmi spolu so skutočnosťou, že väčšina krajín EÚ sú malé trhy (18 krajín EHP má menej ako desať miliónov obyvateľov), znamená, že vakcíny sa možno budú musieť dodávať v malých objemoch (niekedy niekoľko tisíc dávok) a v baleniach špecifických pre jednotlivé krajiny. To znižuje efektívnosť už aj tak zložitého dodávateľského reťazca.

2. Logistické obmedzenia

Prevažná väčšina vakcín sa musí uchovávať v chlade (2 °C až 8 °C), na čo je zvyčajne k dispozícii obmedzený priestor. Veľkosť balenia sa musí čo najviac

zmenšiť, aby sa uľahčilo skladovanie. Obsah balenia treba minimalizovať, takže viacjazyčné balenia očkovacích látok sú obmedzené na maximálne tri rôzne jazyky, čo ďalej komplikuje proces.

3. Nedostatok vakcín

Požiadavka na balenie obalov a papierových letákov podľa zadaní krajiny určenia môže brániť tomu, aby sa situácia s nedostatkom vakcín v jednej krajine dala okamžite vyriešiť dočasným použitím dodávky vyrobenej pre inú krajinu. Hoci v prípade nedostatku alebo v núdzových situáciách niektoré krajiny akceptujú presun dávok v cudzom balení, nie je to všeobecné pravidlo. To prispieva k neefektívnosti dodávateľského reťazca a je jednou z hlavných príčin nedostatku vakcín v Európe.

ODPORÚČANIE VACCINES EUROPE

Na zjednodušenie výrobného procesu očkovacích látok v Európe, skrátenie času potrebného na dostupnosť očkovacích látok pre obyvateľstvo a uľahčenie prenosu očkovacích látok v rámci EÚ tam, kde sú potrebné, Vaccines Europe odporúča prijatie jednotného spoločného balenia EÚ akceptovateľného všetkými krajinami EÚ a tiež nahradenie papierového letáku elektronickým, ktorý sa dá ľahko aktualizovať a je okamžite dostupný vo všetkých jazykoch EÚ.

Vaccines Europe zastupuje farmaceutické spoločnosti vyrábajúce vakcíny pôsobiace v Európe a v súčasnosti zahŕňa všetky významné globálne inovatívne a výskumné spoločnosti vrátane malých a stredných podnikov.

OČKOVANIE POČAS CELÉHO ŽIVOTA

Očkovanie je najväčším úspechom dvadsiateho storočia. Očkovacie látky odstránili väčšinu detských chorôb, ktoré spôsobovali milióny úmrtí, a prvýkrát v histórii ľudstva umožnili život bez postihnutia spôsobeného niektorými prenosnými chorobami, ako je detská obrna.

V dvadsiatom prvom storočí sa však plody modernej medicíny nedostávajú k niektorým najzraniteľnejším, čím sa globálne zdravie opäť stáva neistým voči chorobám, ktorým sa dá predchádzať očkovaním.

Vakcíny sú rozhodujúce pre prevenciu a kontrolu mnohých prenosných ochorení vo všetkých vekových kategóriách, a preto sú základom globálnej zdravotnej bezpečnosti. Napriek tomu len niekoľko krajín, ako napríklad USA, Spojené kráľovstvo a Austrália, zaviedlo celoživotný prístup k očkovaniu (CŽP) v súlade s odporúčaniami Globálneho akčného plánu pre očkovanie na roky 2011 – 2020 (GVAP) a Imunizačného programu 2030 (IA2030).

PANDÉMIA ODHALILA NEDOSTATKY

Hoci sa dosiahol určitý pokrok, ciele GVAP sa stále nedosiahli a pandémia ešte viac odhalila nedostatky v globálnych imunizačných politikách a najmä v oblasti oslovenia dospelšej populácie. Zameranie na pediatrické očkovanie, očkovanie matiek a sezónnu chrípku nás neochráni pred budúcimi pandémiami.

Za posledné roky sa však vďaka IA2030 dosiahol určitý pokrok – zmena orientácie cieľov v oblasti očkovania na: „Svet, v ktorom každý, všade a v každom veku plne využíva očkovacie látky pre dobré zdravie a pohodu.“

WHO zároveň vydala globálny plán Defeating Meningitis by 2030, ktorého cieľom je riešiť hlavné príčiny akútnej bakteriálnej meningitídy vo všetkých vekových kategóriách (meningokok, pneumokok, Haemophilus influenzae a streptokok skupiny B). Okrem toho Organizácia Spojených národov vyhlásila roky 2021 – 2030 za „Dekádu zdravého starnutia“ s cieľom zlepšiť život starších ľudí, ich rodín a komunít.

SVET, V KTOROM KAŽDÝ, VŠADE A V KAŽDOM VEKU NAPLNO VYUŽÍVA VAKCÍNY PRE DOBRÉ ZDRAVIE A POHODU

Ak však chceme dosiahnuť svoje ciele, v nasledujúcich rokoch nás čaká ešte veľa práce. Existujú značné operačné medzery, ako jasne dokumentuje hodnotenie GVAP 2020. Len málo krajín má inkluzívne národné imunizačné programy a tie, ktoré ich majú, sa zameriavajú viac na detskú imunizáciu s malým dosahom na imunizáciu dospelých.

Rozšírenie pokrytia očkovaním dospelých si bude vyžadovať zásadné zmeny v imunizačných programoch s cieľom odstrániť prekážky prístupu. So starúcou populáciou a spoločenskou potrebou predĺžiť zdravý život tvárou v tvár slabnúcej imunite to znamená, že budú potrebné nové metódy na poskytovanie integrovaných očkovacích služieb zameraných na ľudí, rozšírenie ochrany existujúcimi vakcínami a začlenenie nových vakcín, dostupnejších pre staršie vekové skupiny. Programy budú musieť reagovať aj na významné globálne demografické zmeny, ktoré budú mať veľký vplyv na koncepciu a poskytovanie očkovacích služieb.

ZDROJ: www.aifp.sk

